

ФИЛОСОФИЯ

ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН: Бакалавър

ФОРМА НА ОБУЧЕНИЕ И ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ: редовна форма на обучение с продължителност четири години /8 семестъра/

През 2018 г. е получена програмна акредитация за професионално направление 2.3. „Философия” за образователно-квалификационна степен “Бакалавър” за срок от 6 години до 2024 г.

I. ПРЕДСТАВЯНЕ НА СПЕЦИАЛНОСТТА

Съвременната динамика на социални процеси и дълбоките трансформации, които те пораждат във всички обществени структури, определя потребността от специалисти, притежаващи компетентност за фундаментални анализи и проектиране на основни тенденции за развитие, тяхното операционализиране и приложение в жизнената среда. Специалност „Философия” съответства на необходимостта от подготовка на високо квалифицирани специалисти, които отговарят на тези потребности и са способни да усъвършенстват и развиват образователната, културна и научна система в контекста на многообразието и задълбочаващите се социални проблеми.

Учебната документация на специалността е разработена в духа на модерната образователна политика, насочена към ефективно социално приложение на фундаменталното знание с цел утвърждаване на сигурност и благополучие.

II. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

Учебният план и учебните програми на специалност „Философия” са разработени съобразно приетите стандарти в областта на професионалната подготовка по философия у нас и отговарят на изискванията на Закона за висшето образование.

Структурата на учебния план включва задължителни, избираеми и факултативни дисциплини. **Задължителните учебни дисциплини** гарантират придобиването на фундаментална общотeorетична и специализирана подготовка. Това се постига чрез овладяването на специални знания и на знания с интегративен и интердисциплинарен характер. **Избираемите учебни дисциплини** се въвеждат от I семестър и осигуряват разширяване и надграждане на общотeorетичната и специализиращата подготовка. **Факултативните учебни дисциплини** дават възможност за получаване на знания и умения от различни научни области в съответствие с интересите на студентите.

III. ОБРАЗОВАТЕЛНИ ЦЕЛИ НА СПЕЦИАЛНОСТТА

Обучението в бакалавърската програма по философия има за **цел** да подготви специалисти с образователно-квалификационни параметри, които им дават възможност за пълноценна реализация в образователната, изследователска и организационна дейност в работни сфери, изискващи глобален методологически анализ и стратегии за развитие.

В съответствие с чл. 4 от Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование на образователно-квалификационните степени „бакалавър”, „магистър” и „специалист” (ДВ бр. 76 от 6.08.2002 г.) обучението по специалността изгражда у студентите по философия следните професионални компетенции:

- **А. Широкопрофилни теоретични знания и практически умения:**

- познава и владее понятийно-терминологичната система на философията и на основните философски направления; познава и може да прилага философски методи на изследване; познава историята на философията като идейни направления, определящи интелектуалното развитие на човечеството; владее методи за глобален анализ на научни и социални тенденции за стратегическо развитие;
- познава същността и функционирането на образователната система и в частност обучението по философия и гражданско образование в средното училище;
- има знания и умения за използване на информационните технологии в образованието, научните изследвания и социалната практика;
- знае и разбира същността и регулирането на социалните отношения, социалната политика и философските основи на управлението на социалното развитие;
- познава и може да планира и провежда философско моделиране на социалните сфери и стратегически изследвания;
- умее да осъществяване различни видове дейности: образователна, научно-изследователска, културно-просветна, организационно-управленска;
- **Б. Умения за адаптивност в съответствие с изменящите се условия на работната среда:**
  - умее да комуникира, да създава и поддържа доверие, да преодолява и управлява конфликти, да разработва и управлява проекти в областта на философското моделиране;
  - може да преподава знания и технологии за тяхното усвояване и разпространение, да операционализира и внедрява в социалната практика съвременни теоретични постижения;
  - цени и поддържа стремеж към постоянно повишаване на квалификацията и самообразование;
- **В. Умения за самостоятелна професионална работа и работа в екип:**
  - умее самостоятелно да търси източници на информация;
  - може да се ориентира самостоятелно в съвременните постижения в областта на философията, да формулира проблеми и провежда самостоятелно изследване;
  - умее да управлява специализираното обучение по философия;
  - знае и може да планира и осъществява професионален анализ и разработване на решения на значими социални проблеми;
  - умее да работи с нормативни документи; познава неправителствени организации в своята област,
  - цени професионалното сътрудничество и взаимопомощ и може да работи в екип;

- **Г. Формиране на личностни и професионални качества:**

Резултат от обучението по специалността е формирането на професионално значими личностни качества като търпеливост, толерантност, дружелюбност, самоконтрол, искреност, дипломатичност, адаптивност, инициативност, откритост и креативност, гарантиращи продуктивни професионални и успешни социални взаимодействия.

- **Образователна мобилност и международна сравнимост на придобитите компетенции.**

Съдържанието на учебния план, организацията на обучението, въведената кредитна система и система по качество на образованието позволяват на подготвяните специалисти да бъдат конкурентоспособни на пазара на труда в страната, успешно да работят и да продължават образованието си у нас и в чужбина.

IV. КВАЛИФИКАЦИЯ И КАРИЕРНО РАЗВИТИЕ

Студентите, успешно завършили обучението по специалност „Философия” с

образователно-квалификационна степен „бакалавър”, придобиват професионална квалификация „философ”. Те са подготвени да преподават философския цикъл от дисциплини и гражданско образование в средното училище, да планират и осъществяват научно-изследователска работа, да извършват експертна, консултантска и организационна дейност в системата на образованието, културата, държавното и общинско управление.

УЧЕБЕН ПЛАН

I. СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНИЯ ПЛАН

№	НАИМЕНОВАНИЕ НА УЧЕБНАТА ДИСЦИПЛИНА	Оценяване		КРЕДИТИ	Аудиторна заетост				Извънаудиторна заетост /в часове/
		семестър	форма		общо	лекции	семинари	упражнения	
1. ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ДИСЦИПЛИНИ									
1а	Антична философия	I	т.к.	5	60	30	30	0	90
2а	Философска пропедевтика	I	т.к.	4	30	30	0	0	90
3	Творческо мислене и новаторство	I	изпит	4	30	30	0	0	90
4	Източна философия	I	изпит	5	60	30	30	0	90
5	Избираема дисциплина от I група	I	изпит	4	30	30	0	0	90
6	Избираема дисциплина от I група	I	изпит	4	30	30	0	0	90
7а	Избираема дисциплина от I група	I	изпит	4	30	0	0	30	90
8	Спорт	I		0	30	0	0	30	90
ОБЩО :				30	270	180	60	30	630
1б.	Антична философия	II	изпит	7	60	30	30	0	150
2б.	Философска пропедевтика	II	изпит	4	30	30	0	0	90
9а.	Логика	II	т.к.	7	60	30	30	0	150
7б	Избираема дисциплина от II група	II	изпит	4	30	0	0	30	90
10	Избираема дисциплина от II група	II	изпит	4	30	30	0	0	90
11	Избираема дисциплина от II група	II	изпит	4	30	30	0	0	90
12	Спорт	II		0	30	0	0	30	90
ОБЩО :				30	240	150	60	30	660
9б.	Логика	III	изпит	6	60	30	30	0	120
13а	Философия на Средновековието и Ренесанса	III	т.к.	6	60	30	30	0	120
14а	Онтология	III	т.к.	3	45	45	0	0	45

15	Философия на науката	III	изпит	6	60	30	30	0	120
7в	Избираема дисциплина от III група	III	изпит	3	30	0	0	30	60
16	Избираема дисциплина от III група	III	изпит	3	30	30	0	0	60
17	Избираема дисциплина от III група	III	изпит	3	30	30	0	0	60
ОБЩО :				30	315	195	90	30	585
13б	Философия на Средновековието и Ренесанса	IV	изпит	4	45	30	15	0	75
14б	Онтология	IV	изпит	4	45	45	0	0	75
18а	Етика	IV	т.к.	5	60	30	30	0	90
19а	Социална философия	IV	т.к.	5	60	30	30	0	90
7г	Избираема дисциплина от IV група	IV	изпит	4	30	0	0	30	90
20	Избираема дисциплина от IV група	IV	изпит	4	30	30	0	0	90
21	Избираема дисциплина от IV група	IV	изпит	4	30	30	0	0	90
ОБЩО :				30	300	195	75	30	600
18б	Етика	V	изпит	6	60	30	30	0	120
22а	Философия на Новото време 17-18 век	V	т.к.	6	60	30	30	0	120
23а	Гносеология	V	т.к.	4	45	45	0	0	75
19б	Социална философия	V	изпит	6	60	30	30	0	120
24	Избираема дисциплина от V група	V	изпит	4	30	30	0	0	90
25	Избираема дисциплина от V група	V	изпит	4	30	30	0	0	90
ОБЩО :				30	285	195	90	0	615
22б	Философия на Новото време 17-18 век	VI	изпит	6	60	30	30	0	120
23б	Гносеология	VI	изпит	4	45	45	0	0	75
26	Философия на Новото време 19 век	VI	изпит	6	60	30	30	0	120
27а	Немска класическа философия	VI	т.к.	6	60	30	30	0	120
28	Избираема дисциплина от VI група	VI	изпит	4	30	30	0	0	90
29	Избираема дисциплина от VI група	VI	изпит	4	30	30	0	0	90
ОБЩО :				30	285	195	90	0	615
30	Естетика	VII	изпит	7	90	45	45	0	120
27б	Немска класическа философия	VII	изпит	6	60	30	30	0	120
31а	Съвременна философия	VII	т.к.	6	60	30	30	0	120
32а	Философска антропология	VII	т.к.	6	60	30	30	0	120
33	Философска логика	VII	изпит	5	60	30	30	0	90
ОБЩО :				30	330	165	165	0	570
31б	Съвременна философия	VIII	изпит	6	60	30	30	0	120
32б	Философска антропология	VIII	изпит	6	60	30	30	0	120

34	Философия на историята	VIII	изпит	6	60	30	30	0	120
35	Философия на религията	VIII	изпит	2	30	30	0	0	30
36	Защита на дипломна работа или държавен изпит	VIII		10	0	0	0	0	300
ОБЩО :				30	210	120	90	0	690
ОБЩО (часове от задължителните и избираемите дисциплини)				240	2235	1395	720	120	4965
ОБЩО (часове от задължителните и избираемите дисциплини и спорт)				240	2295	1395	720	180	5145
2. ИЗБИРАЕМИ ДИСЦИПЛИНИ (по групи)									
Първа група (Студентите избират три дисциплини)									
1	Религия и култура на Изтока	I	изпит	4	30	30	0	0	90
2	Английски език	I	т.к.	4	30	0	0	30	90
3	Култура и цивилизация	I	изпит	4	30	30	0	0	90
4	Принципи и понятия на старогръцкото мислене	I	изпит	4	30	30	0	0	90
5	Комуникации и връзки с обществеността	I	изпит	4	30	30	0	0	90
				12	90	60	0	30	270
Втора група (Студентите избират три дисциплини)									
1	История на българската философия	II	изпит	4	30	30	0	0	90
2	Философия и социология на изкуството	II	изпит	4	30	30	0	0	90
3	Английски език	II	т.к.	4	30	0	0	30	90
4	Основни идеи на християнската философия	II	изпит	4	30	30	0	0	90
5	Правопис и правоговор	II	изпит	4	30	30	0	0	90
				12	90	60	0	30	270
Трета група (Студентите избират три дисциплини)									
1	Мит и символ	III	изпит	3	30	30	0	0	60
2	Философия на психоанализата	III	изпит	3	30	30	0	0	60
3	Английски език	III	т.к.	3	30	0	0	30	60
4	Философия и история на европейската идея	III	изпит	3	30	30	0	0	60
5	Философия на езика	III	изпит	3	30	30	0	0	60
				9	90	60	0	30	180
Четвърта група (Студентите избират три дисциплини)									
1	Философска и научна рационалност	IV	изпит	4	30	30	0	0	90

2	Философски дискурс	IV	изпит	4	30	30	0	0	90
3	Английски език	IV	т.к.	4	30	0	0	30	90
4	Предопределението в древните култури	IV	изпит	4	30	30	0	0	90
5	Библеистика	IV	изпит	4	30	30	0	0	90
				12	90	60	0	30	270
Пета група (Студентите избират две дисциплини)									
1.	Философия на политиката	V	изпит	4	30	30	0	0	90
2.	Феноменология	V	изпит	4	30	30	0	0	90
3.	Езикът на изкуството: Концептуалност и рефлексия	V	изпит	4	30	30	0	0	90
4.	Херменевтика	V	изпит	4	30	30	0	0	90
				8	60	60	0	0	180
Шеста група (Студентите избират две дисциплини)									
1.	Сравнително религиознание	VI	изпит	4	30	30	0	0	90
2.	Философски основи на демокрацията и гражданското общество	VI	изпит	4	30	30	0	0	90
3	Обща социология	VI	изпит	4	30	30	0	0	90
4.	Философският волунтаризъм	VI	изпит	4	30	30	0	0	90
				8	60	60	0	0	180
	Общ хорариум на дисциплините, които се избират			61	480	360	0	120	1350
3. ФАКУЛТАТИВНИ ДИСЦИПЛИНИ									
<i>Забележка: Всеки студент може да изучи по желание всяка учебна дисциплина, която се преподава в ЮЗУ "Неофит Рилски", независимо от факултета в който се организира обучението (в съответствие с чл. 2., ал. 5 и ал. 6 от Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование, публикувана в ДВ бр.76/2002 г., като общият хорариум на факултативните дисциплини не може да надвишава 10% от общия хорариум на учебния план.</i>									

Обучението се осъществява в рамките на **Философски факултет**.

Декан: Проф. д-р Борис Манов

Ръководител на катедра "Философски и политически науки": Проф. д-р Борис Манов.

ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ДИСЦИПЛИНИ

АНТИЧНА ФИЛОСОФИЯ

ECTS кредити: 12

Форма на оценяване: писмен изпит, текущо оценяване

Семестър: I – II

Седмичен хорариум: 2 л + 2 с

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство: Катедра „Философски и политически науки“, Философски Факултет

Лектор: доц. д-р Антоанета Николова

E-mail: anikolova@swu.bg

Анотация: Целта на курса е да запознае студентите с главните направления, школи и философи на античната философска мисъл, с основните философски идеи и проблеми, със закономерностите и тенденциите на развитие на философията в Античността; да формира разбиране за историчност и логичност, умение за критическо и творческо отношение към античното философско наследство; да развие способност за работа върху отделни текстове и цели съчинения на класиците на гръцката философия.

Съдържание на учебната дисциплина: Фактори за възникването на философската мисъл в древна Гърция, учението на Хераклит, схващане същността на движението като основна философска категория. Схващане същността на възгледите на Демокрит за човека и обществото, детайлно запознаване и усвояване на основните концепции на класическата древногръцка философия с представители Сократ, Платон и Аристотел.

ФИЛОСОФСКА ПРОПЕДЕВТИКА

ECTS кредити: 8

Форма на оценяване: писмен изпит, текущо оценяване

Семестър: I – II

Седмичен хорариум: 2 л

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство: Катедра „Философски и политически науки“, Философски факултет

Лектор: доц. д-р Силвия Кръстева

E-mail: silvia_kristeva@swu.bg

Анотация: Курсът по Философска пропедевтика е призван най-напред да проблематизира отношението на студентите към избраната от тях специалност във висшето училище. В тази връзка той поставя въпроса за началото (началата на философията) като философски проблем, разглежда логически възможните форми на проява на философското светоотношение и ги съпоставя с историческите им първоизточници. Обект на анализ са философската саморефлексия и културно-историческите образци на философско мислене в качеството им на феномени на културата. Учебната дисциплина осъществява формални и съдържателни връзки с всички задължителни дисциплини от Учебния план на специалността.

Съдържание на учебната дисциплина: Запознаване на студентите с основните теоретически подходи към исторически сложилите се и логически възможни начала на философията и основните философски проблеми. Формиране на начална изкушеност към културологическо осмисляне на процесите в историята на философията.

ТВОРЧЕСКО МИСЛЕНЕ И НОВАТОРСТВО

ECTS кредити: 4

Форма на оценяване: писмен изпит, текущо оценяване

Семестър: I

Седмичен хорариум: 2 л

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство: Катедра „Философски и политически науки“, Философски факултет

Лектор: проф. д-р Преслав Димитров

E-mail: preslav.dimitrov@swu.bg

Анотация: Основното предназначение на дисциплината е да „отвори“ обучението по философия към глобалните реалности, към съвременното „общество на знанието“ и да осигури определена светогледна

ориентация и интелектуална перспектива. Тя е модерно допълнение към съдържанието на учебния план, който обикновено се формира около традицията и въвежда друго измерение на философското образование. В този смисъл тя има интердисциплинарен характер и ясно изразена методологическа функция.

Дисциплината цели да подпомогне студентите в осъзнаването на възможностите и перспективите които имат, да мотивира следването им, както и при разработването на по-гъвкави и адаптивни стратегии за личностно развитие и професионална реализация.

Съдържание на учебната дисциплина: Учебният курс по дисциплината е съставен от три тематични модула. В първия се разглеждат основни аспекти от развитието на университетската идея и висшето образование. Вторият модул изяснява основните акценти на европейския проект за развитието на науката. Научните изследвания са разгледани като интегрална част от висшето образование.

Третия модул докосва актуални проблеми с емблематичен характер, обозначаващи същностни тенденции в глобален план.

ИЗТОЧНА ФИЛОСОФИЯ

ECTS кредити: 5

Форма на оценяване: писмен изпит

Семестър: II

Седмичен хорариум: 2 л + 2 с

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство: Катедра „Философски и политически науки“, Философски факултет

Лектор: доц. д-р Антоанета Николова

E-mail: anikolova@swu.bg

Анотация: Обучението по дисциплината е съсредоточено върху философските идеи на Древен Китай и Индия. То представя особеностите на древноизточния начин на философстване и философско осмисляне на света, като подчертава както спецификата му спрямо западния начин на философстване, така и мястото му в днешния, преосмислящ традициите свят. Особено внимание се обръща на съзерцателно-практическия характер на древноизточната философия, която е не просто абстрактно теоретическо знание, а преживяно осмисляне на света и действие в съответствие с това разбиране.

Съдържание на учебната дисциплина: Подчертава се синкретичният (митологично-философско-религиозно-научно-поетически-практичен) характер на тази философия – свидетелство не за нейната неразвитост, а за синтетичната способност на човешкото познание, намерила относително завършен израз тук. Акцент на курса е съпоставителният анализ: от една страна паралелът между двете основни традиции в източната философия: китайската и индийската, от друга - между западната философия и източната философия като цяло.

ЛОГИКА

ECTS кредити: 13

Форма на оценяване: писмен изпит, текущо оценяване

Семестър: II – III

Седмичен хорариум: 2 л + 2 с

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство: Катедра „Философски и политически науки“, Философски Факултет

Лектор: доц. д-р Силвия Кръстева

E-mail: silvia_kristeva@swu.bg

Анотация: В хода на лекциите студентите постепенно се запознават с основните теоретични ядра на традиционната логика и се придвижват през корпуса от концепции и схематика върху основните форми на мисленето. Курсът запознава студентите и със съвременните и най-провокативни идеи в изследванията по логика. Представен е базисът на логическите теории за елементите и устройството на човешкото мислене, работи се системно за придобиване на умения за логическо и графично моделиране. Същевременно се дава обща картина на хода на философските идеи и на евристичните моменти, генерирани новаторски теории и решения в областта на логиката, тласнали напред теоретичното и

научното развитие, включително до наши дни. Курсът е базиран върху традиционната логика и класическите системи на модерната логика.

Съдържание на учебната дисциплина: Основните проблемни области са следните: предмет и теоретически генезис на логиката, теория на логическите форми, теория на понятието, на съждението, на умозаклучението, класически и некласически логически системи, въведение в пропозиционалната логика, предикатната логика, теория на отношенията.

ФИЛОСОФИЯ НА СРЕДНОВЕКОВИЕТО И РЕНЕСАНСА

ECTS кредити: 10

Форма на оценяване: писмен изпит, текущо оценяване

Семестър: III – IV

Седмичен хорариум: 2 л + 2 с

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство: Катедра „Философски и политически науки“, Философски Факултет

Лектор: гл. ас. д-р Георги Величков,

E-mail: velichkov_georgi@swu.bg

Анотация: Курсът запознава студентите с главните направления и школи на средновековната философска мисъл, с основните ѝ закономерности. Целта на курса е да запознае студентите с общото развитие на философската мисъл през Средновековието и Ренесанса.

Съдържание на учебната дисциплина: Мястото на средновековната философия в историята на световната философска мисъл, Метафизически проблеми в учението на бл. Августин, Учението на Боеций, Философията на Анселм Кентърбърийски, Етиката на Пиер Абелар, Теоретически измерения на исляма.

ОНТОЛОГИЯ

ECTS кредити: 7

Форма на оценяване: писмен изпит, текущо оценяване

Семестър: III – IV

Седмичен хорариум: 3 л

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство: Катедра „Философски и политически науки“, Философски Факултет

Лектор: доц. д-р Георги Донеv

E-mail: donev@swu.bg

Анотация: Курсът по онтология има за цел да запознае студентите с онтологичния език на мислене, основните онтологични принципи и понятия и конституиращата функция на онтологичното мислене по отношение на всички възможни модели на съществуване.

Курсът включва: структура на онтологичния език, оператори, критерии за истина, конструиране на онтологични модели, формулиране на понятията „смисъл на съществуване“, значение на „съществуването“, априорно определяне на интерпретацията на съществуването; класически и некласически системи на мислене, структура на трансценденталното съзнание, трансцендентално разбиране на разума и др.

Съдържание на учебната дисциплина: Курсът включва реконструкция на онтологичните принципи на Парменид, Платон, Аристотел, Декарт, Кант, Хегел, Хайдегер, като се показва тяхната логическа езикова експликация и евристичните им възможности за конструиране на модели на съществуването.

ФИЛОСОФИЯ НА НАУКАТА

ECTS кредита: 6

Форма на оценяване: писмен изпит, текущо оценяване

Семестър: III

Седмичен хорариум: 2 л + 2 с

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство: Катедра „Философски и политически науки“, Философски факултет

Лектори: проф. д-р Борис Манов, доц. д-р Камен Лозев

E-mail: bmanov@swu.bg; kamenlozev@swu.bg

Анотация: Учебната дисциплина „Философия на науката“ присъства в учебната програма като задължителна дисциплина с хорариум 30 лекционни часа и 30 семинарни часа, организирани в един семестър.

Съдържание на учебната дисциплина: Целта на курса е да се формират в студента задълбочени теоретични познания за състоянието и перспективите на това много актуално и динамично развиващо се поле в съвременната философия. Учебният материал е представен в пет модула, които излагат концепциите на световно утвърдените философи на науката и същевременно оформят цялостна представа за теоретико-познавателните и ценностни аспекти на феномена „наука“. По време на семестъра студентите изготвят по една курсова писмена работа върху преподавания материал (обикновено под формата на реферат), оценката от която се взема предвид при провеждането на устния изпит.

ЕТИКА

ECTS кредити: 11

Форма на оценяване: писмен изпит, текущо оценяване

Семестър: IV – V

Седмичен хорариум: 2 л + 2 с

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство: Катедра „Философски и политически науки“, Философски факултет

Лектор: доц. д-р Камен Лозев

E-mail: kamenlozev@swu.bg

Анотация: Задължителна дисциплина от учебния план на специалност „Философия“, ОКС „бакалавър“. Дисциплината е в тясна връзка с общофилософските решения, давани от гносеологията и онтологията, както и с проблемите за същността на човека, разглеждани от философската антропология. Етическите аспекти на тези решения поставят дисциплината в родствена близост с философия на религията и с естетиката. Това подчертава значимостта на учебния курс по етика, който запознава студентите с историческото развитие и съвременното състояние на етическите учения. Цели на дисциплината: 1. Обогаляване на теоретическия фундамент от знания на студентите и съвременния им начин на мислене, който включва адекватно ориентиране в многото лица на морала. 2. Цялостно представяне на моралния свят в неговото качество (а не количествена изчерпателност), за да послужи като ключ при адекватното ориентиране в многото лица на морала. 3. Стимулиране на интерес и формиране на отношение към етическите концепции и проблематика, без това непременно да преследва възпитателни цели и да поставя учебния курс по етика в зависимост от тях. 4. Изграждане у студентите на умения за самостоятелно разработване и интерпретация на етическа проблематика, както и прилагането на тези умения при решаването на професионални задачи.

Съдържание на учебната дисциплина: Същност на етическите отношения. История на етиката. Основни категории на етиката: доброто, злото и т.н. Моралният свят на човека.

СОЦИАЛНА ФИЛОСОФИЯ

ECTS кредити: 11

Форма на оценяване: писмен изпит, текущо оценяване

Семестър: IV – V

Седмичен хорариум: 2 л + 2 с

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство: Катедра „Философски и политически науки“, Философски Факултет

Лектор: доц. д-р Гергана Попова

E-mail: gerp@swu.bg

Анотация: Курсът цели да запознае студентите със значимите теории и идеи за развитието на обществото, социалния живот и личността. Студентите да формират умения за най-обща ориентация в социалните феномени на съвременния свят. От студента, успешно завършил дисциплината, се очаква да притежава компетентност и умения за професионална интерпретация на съвременни социални ситуации, същевременно да има интерес и умения за дълбоко анализиране на актуални явления от социалния живот на България и света.

Съдържание на учебната дисциплина: Обучението се базира на историята и развитието на основните социални теории. Студентите, завършили успешно курса се очаква да придобият компетенции и умения за професионална интерпретация на съвременни социални ситуации.

ФИЛОСОФИЯ НА НОВОТО ВРЕМЕ – 17-18 ВЕК

ECTS кредити: 12

Форма на оценяване: писмен изпит, текущо оценяване

Семестър: V – VI

Седмичен хорариум: 2 л + 2 с

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство: Катедра „Философски и политически науки“, Философски факултет

Лектори: доц. д-р Камен Лозев, доц. д-р Гергана Попова

E-mail: kamenlozev@swu.bg, gerp@swu.bg

Анотация: Учебният курс „Философия на Новото време 17-18 век“ е задължителна учебна дисциплина в учебния план за специалност „Философия“, ОКС „бакалавър“. Изучаването му цели да се запознаят студентите с историята на философията в епохата на Новото време и да се подготвят за изучаване на немската класическа философия.

Съдържание на учебната дисциплина: Учебният курс е съставен от три модула. В първия се разглежда преходът от ренесансовата философия към философията на Новото време. Във втория се проследява развитието на философията на емпиризма /Бейкън, Хобс, Лок, Бъркли, Хюм/. В третия модул се разглежда развитието на рационалистическата философия /Декарт, Спиноза, Лайбниц/.

ГНОСЕОЛОГИЯ

ECTS кредити: 8

Форма на оценяване: писмен изпит, текущо оценяване

Семестър: V – VI

Седмичен хорариум: 3 л

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство: Катедра „Философски и политически науки“, Философски факултет

Лектор: проф. дфн Валентин Канавров

E-mail: v_kanawrow@abv.bg

Анотация: Курсът по гносеология запознава студентите с типиката, особеностите и технологията на философската знаниева проблематика. Тя пронизва всички четения по философия и съставлява едно от ядрата на обучението по философия в бакалавърската степен.

Съдържание на учебната дисциплина: Курсът е разделен на два модула: 1) Концептуални проблеми на гносеологията; 2) Гносеологеми. Първият модул третира общите въпроси на теорията на познанието. Те се представят в систематичен план, като се тръгва от най-простия познавателен акт на Субект-Обектно отношение. Обстойно се разглеждат неговата същност и граници. Обосновава се необходимостта на теоретичното и научното познание. Философското познание се анализира не само като връх в йерархията на типовете познание, но и в широк логически, културологически, семиотичен и социален ракурс. Теориите за истината са последен дял в системата на гносеологията. Вторият модул е посветен на глобалните, общите и конкретните философски знаниеви системи. Те се разглеждат в историкофилософски план, като по този начин не само се осъществява връзка с историкофилософските четения, но и се детайлизират познанията по история на гносеологията. На основата на наученото от първия модул се типологизират философските знаниеви схематики. Целите на курса са общообразователни и специализирани. Студентите обогатяват познанията си, приучват се на бързо

мислене и бързо вземане на решения, на ефективна ориентация в множеството типове истина.

ФИЛОСОФИЯ НА НОВОТО ВРЕМЕ – XIX ВЕК

ECTS кредити: 6

Форма на оценяване: писмен изпит, текущо оценяване

Семестър: VI

Седмичен хорариум: 2 л + 2 с

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство: Катедра „Философски и политически науки“, Философски факултет

Лектори: проф. дфн Валентин Канавров, гл. ас. д-р Атанаска Чолакова

E-mail: valentin_kanawrow@swu.bg, a_cholakova@swu.bg

Анотация: XIX-ят век е време на саморазрушаване на монистичния рационализъм, на големите философски системи и концепти и същевременно време на зараждане на неопрограмите, които, от една страна, възпроизвеждат и тиражират логосните философски традиции, но, от друга, плурализират единната форма на философичността и така отварят пространства за навлизане на много нови теми във философията, превръщайки я от хомогенна система в разнолика концептуалност, съизмерваща се с науката, историята, времето и религията. Този деструктивно-конструктивен процес има изражение и във философизирането на науката, историята и религията, които по свой собствен път – но и в постоянно съизмерване и конкуриране с традиционната философия, – формират позитивизма, историческите школи и направления и модерните офилософени и културологизирани религиозни учения.

Съдържание на учебната дисциплина: Курсът обхваща тези процеси и тенденции по същество, но също така в тяхната генетичност в регресивен план и проективност по посока на съвременната философия, която в значителна степен изгражда своя облик именно на базата на случилото се във философията през XIX век. XIX-ят век е философски интересен както сам по себе си – като същност, дух и настроеност, – така и чрез неговите философски репрезентанти. Наглед те са разнолики и противоречиви. Но по отношение на философията до тях и след тях, т. е. по отношение на глобалния историкофилософски поток, те показват някои характерни типики, които открояват и обособяват философстването през XIX век.

НЕМСКА КЛАСИЧЕСКА ФИЛОСОФИЯ

ECTS кредити: 12

Форма на оценяване: писмен изпит, текущо оценяване

Семестър: VI – VII

Седмичен хорариум: 2 л + 2 с

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство: Катедра „Философски и политически науки“, Философски факултет

Лектор: проф. дфн Валентин Канавров

E-mail: v_kanawrow@abv.bg, valentin_kanawrow@swu.bg

Анотация: Немската класическа философия е своеобразен връх във философията въобще. Едва ли има друг период от развитието на философията, когато тя е имала толкова бурен иманентен възход, толкова силно методологично значение спрямо останалите науки и толкова силен социален резонанс. С право може да се каже, че немската класическа философия е акмето на философстването изобщо. За разлика от много други периоди от историята на философията датирането на началото на немската класическа философия е безпроблемно. В началото е Кант.

Съдържание на учебната дисциплина: Курсът започва с философията на Волф, която е своеобразен преход между класическото рационалистическо и емпиристко философстване и класическата немска философия в рамките на Просвещението. Последното, а и протестантизмът като относително нова конфесия оказват мощно влияние върху формирането на немската класика. Всички тези условия и влияния се изследват по отношение на една по-широка визия върху немската класика, слагаща началото на едно собствено некласическо развитие на философстването. Провежда се разграничението между широко и тясно разбиране на немската класика. Второто се ограничава върху Кант, Фихте, Шелинг и Хегел, а първото включва още романтиците, Хердер, Хаман, Шлайермахер, Якоби, Маймон, първите

кантианци и хегелианци. Фокусът на курса пада върху ученията на Кант, Фихте, Шелинг и Хегел, които се разглеждат обстойно и систематично. Известно е, че тези учения имат вътрешни периодизации, като отделни цикли и съчинения имат непреходен характер. Те се анализират най-детайлно, без, разбира се, да се забравят останалите произведения.

ЕСТЕТИКА

ECTS кредити: 7

Форма на оценяване: писмен изпит, текущо оценяване

Семестър: VII

Седмичен хорариум: 3 л + 3 с

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство: Катедра „Философски и политически науки“, Философски факултет

Лектор: гл. ас. д-р Нина Илиева

E-mail: ninail@swu.bg

Анотация: Курсът по Естетика кореспондира със съдържанието на целия блок от обучението по История на философията, както и с естетическите аспекти от обучението по останалите задължителни дисциплини. От една страна той завършва теоретическия фундамент на студентските знания по отношение на класическата си предметна насоченост – проблемът за прекрасното, възможните подходи за неговото явяване, феноменология на красотата. От друга страна, като се опира на родствената си връзка със света на изкуството, курсът по естетика е благодатна почва за осмислянето на усвоени професионални знания и умения в една значима сфера на обществения живот – художествеността, с безкрая на формите на проявлението ѝ.

Съдържание на учебната дисциплина: Запознаване с ключови идеи в историята на естетиката и очертаване на водещите линии в естетиката на XX век. Запознаване с основните естетически категории и някои от главните проблеми на философия на изкуството.

СЪВРЕМЕННА ФИЛОСОФИЯ

ECTS кредита: 12

Форма на оценяване: писмен изпит, текущо оценяване

Семестър: VII – VIII

Седмичен хорариум: 2 л + 2 с

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство: Катедра „Философски и политически науки“, Философски факултет

Лектори: доц. д-р Гергана Попова, доц. д-р Камен Лозев

E-mail: gerp@swu.bg, kamenlozev@swu.bg

Анотация: Учебната дисциплина проследява и представя най-важните и утвърдени философски школи и направления на двадесети век, определящи многообразието на съвременния философски живот.

Съдържание на учебната дисциплина: В преподавателски план те са самостоятелно обособени в модули и позволяват на студента да се запознае с техните водещи представители и характерните за тях теоретично-ценностни позиции, да усвои типичните понятия от рода на траене (duree), интелект и интуиция (Бергсон), битие-в-света, захвърлено-битие (Geworfenheit), интенционалност на съзнанието, феноменологична редукция (Хусерл), екзистенция, метанаратив и т.н. В най-общ план зад богатството на школи и течения в модерната философия курсът откроява „вечните“ философски направления – рационализъм и ирационализъм – и в крайна сметка утвърждава ролята на философията като методология на теоретичната дейност. Курсът предоставя система от съвременни теоретични знания, необходими за доброто професионално реализиране на студентите, за правилното им ориентиране в обществения живот и за по-доброто им приобщаване към съвременните ценности и стандарти на работа и творчество.

ФИЛОСОФСКА АНТРОПОЛОГИЯ

ECTS кредити: 12

Форма на оценяване: писмен изпит, текущо оценяване

Семестър: VII – VIII

Седмичен хорариум: 2 л + 2 с

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство: Катедра „Философски и политически науки“, Философски факултет

Лектор: ас. д-р Невена Крумова

E-mail: nevena_krumova@swu.bg

Анотация: Курсът „Философска антропология“ запознава студентите с философския контекст на зараждането и развитието на идеите за човека, както и с влиянието на идеите на психоанализата на Фройд, Юнг, Лакан върху осмислянето на човешката „ситуация“ и „съществуване“ във философската антропология. Разглеждат се както тематичните връзки между двете направления, така и критиката към психоанализата от страна на екзистенциализма, Франкфуртската школа, херменевтиката, постмодерната философия.

Съдържание на учебната дисциплина: Курсът по Философската антропология въвежда систематичен преглед и усвояване на теоретичните концепции за човека. Философската антропология е свързана с проблемите, възникващи пред човека в „модерната епоха“, така и до голяма степен с общия културен и научен контекст, в който се намират от края на 19 и през 20 век. Голяма роля през този период и за философията и за психоанализата изиграват такива науки като биологията, културната антропология, лингвистиката и др. Постигането на необходимата култура и знания, които да позволяват на студентите ориентация в проблемното поле на идеите за човека от 20 век, както и разбирането им за влиянието върху съвременното мислене.

ФИЛОСОФСКА ЛОГИКА

ECTS кредити: 5

Форма на оценяване: писмен изпит, текущо оценяване

Вид на изпита: писмен

Семестър: VII

Седмичен хорариум: 2 л + 2 с

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство: Катедра „Философски и политически науки“, Философски факултет

Лектор: доц. д-р Силвия Кръстева

E-mail: silvia_kristeva@swu.bg

Анотация: Целта на курса е да запознае студентите със спецификата на философската форма на мислене и нейната логическа експликация и основните ѝ понятия. Въвеждат се основните понятия и форми на философското мислене и се разкрива неговото развитие и инвариантност. Проследява се генезиса на логическата теория и на основните логически форми. Основните понятия, с които студентите трябва да се запознаят са: „философска логика“, „философски език“, философското понятие истина, трансцендентална логика.

Съдържание на учебната дисциплина: Изясняване предмета на логиката и предмета на философската логика. Определя се спецификата на логическото мислене чрез фундаменталните логически принципи. Разглеждат се три основни логически парадигми, предопределили основните системи в логиката: Аристотеловата парадигма, логическата платформа на немския класически идеализъм и модерната логика, оформена в аналитичната логическа школа от 19 век. Конципира се Понятието „Логика на научното мислене“. Съпоставка с понятието „Философска логика“. Показва се спецификата на научното мислене и отношението му към философското мислене. Обосновава се фундаменталността на философското мислене.

ФИЛОСОФИЯ НА ИСТОРИЯТА

ECTS кредити: 6

Форма на оценяване: писмен изпит, текущо оценяване

Семестър: VIII

Седмичен хорариум: 2 л + 2 с

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство: Катедра „Философски и политически науки“, Философски факултет

Лектори: ас. д-р Иво Минков

E-mail: iminkov@swu.bg

Анотация: Философия на историята е раздел от философията, свързан с интерпретацията на историческите процеси и познание. В различни периоди от съществуването си философията на историята се занимава или с най-общата теория на историческото развитие, или с формулирането на смисъл и цели, движещи сили и фактори в историческия процес. Силата, управляваща историята има различни „лица“ - божественото провидение, всеобщия разум, природни закони, безлична съдба, човека. Философията на историята поставя и проблемите за прогреса и регреса в обществото, за единството на историческия процес и неговото многообразие.

Съдържание на учебната дисциплина: В курса са включени, идеите за цикличното развитие на обществото от античността (Хезиод) до наши дни – Сорокин и Тойнби, възгледите, според които историята се развива линейно (Августин, Кант, Хегел), конфликтни теории за историческото развитие (Маркс, Дарендорф), идеи за „Края на историята“ (Фукуяма), провиденциалистически концепции (Августин, Босюе) и сциентични – отразяващи съвременното ниво на развитие на физиката и космологията за развитието на човечеството в един глобален космологически план. Включени са и някои възгледи на философи с ярки и оригинални решения на проблема за развитието и бъдещето на обществото.

ФИЛОСОФИЯ НА РЕЛИГИЯТА

ECTS кредити: 2

Форма на оценяване: писмен изпит, текущо оценяване

Семестър: VIII

Седмичен хорариум: 2 л.

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство: Катедра „Философски и политически науки“, Философски факултет

Лектор: доц. д-р Антоанета Николова

E-mail: anikolova@swu.bg

Анотация: Курсът е изграден върху широк съпоставителен анализ между постиженията на европейското и не-европейското религиозно и религиозно-философско мислене. Основна цел: да запознае студентите с основните философски подходи към религията и да очертае кръга от проблеми, които религиите и религиозното мислене поставят пред философията.

Съдържание на учебната дисциплина: Основната съдържателна част на курса се занимава с философските проблеми, свързани с разбирането за Бога и доказателствата за неговото битие. Акцентът се поставя върху утвърдителния и отрицателния път към Бога и тяхното представяне в рамките на различните култури. Курсът се стреми да въведе студентите в богатството от проблеми и още по-голямото богатство от възможни отговори, които поставя и дава философия на религията.

ИЗБИРАЕМИ ДИСЦИПЛИНИ

РЕЛИГИЯ И КУЛТУРА НА ИЗТОКА

ECTS кредити: 4

Форма на оценяване: писмен изпит

Семестър: I

Седмичен хорариум: 2 л.

Статут на дисциплината: избираема

Методическо ръководство: Катедра „Философски и политически науки“, Философски факултет

Лектор: доц. д-р Антоанета Николова

E-mail: anikolova@swu.bg

Анотация: Вниманието е съсредоточено към открояване на спецификата на тези далечни и екзотични култури, но не толкова, за да се подчертае тяхната различност, а за да се открие мястото им в

многоаспектната духовна палитра на съвременния свят. Курсът е своеобразно въведение към курса по Източна философия и цели да разкрие духовният контекст, в който се развиват източните философски идеи.

Съдържание на учебната дисциплина: Курсът запознава студентите с особеностите на далекоизточната мисловност и отношение към света, намерили израз в религията и културата.

КУЛТУРА И ЦИВИЛИЗАЦИЯ

ECTS кредити: 4

Форма на оценяване: писмен изпит

Семестър: I

Седмичен хорариум: 2 л.

Статут на дисциплината: избираема

Методическо ръководство: Катедра „Философски и политически науки“, Философски факултет

Лектор: ас. д-р Невена Крумова

E-mail: nevena_krumova@swu.bg

Анотация: Култура и цивилизация са понятия, които дават представа за структурите на обществения живот. Изучаването на културата може да изясни основни въпроси за формирането и трансформацията на религиозните, политическите, икономическите, менталните системи. В курса се обясняват конкретни културни състояния на обществото, системите на родство, сакралното и профанното, цивилизационния процес.

Съдържание на учебната дисциплина: Развитие на понятията за култура и цивилизация, културните форми на интеграция, културната идентичност, цивилизационния процес.

ПРИНЦИПИ И ПОНЯТИЯ НА СТАРОГРЪЦКОТО МИСЛЕНЕ

ECTS кредити: 4

Форма на оценяване: писмен изпит

Семестър: I

Седмичен хорариум: 2 л.

Статут на дисциплината: избираема

Методическо ръководство: Катедра „Философски и политически науки“, Философски факултет

Лектори: гл. ас. д-р Георги Величков

E-mail: velichkov_georgi@swu.bg

Анотация: Дисциплината Принципи и понятия на старогръцкото мислене запознава с главните направления и школи на античната философска мисъл, култура, елинска архаика и класика. Запознава с термините и основните лексикални единици: εἶδος (идея), съществуването (битието on), същността (οὐσία); ἐπιστήμη (наука); σοφία (мъдрост); λόγος (слово).

Съдържание на учебната дисциплина: Първично запознаване на студентите с понятията от древногръцката философска традиция с цел по-добро разбиране на смисловия им генезис и трансформация в по-късното философстване.

ИСТОРИЯ НА БЪЛГАРСКАТА ФИЛОСОФИЯ

ECTS кредити: 4

Форма на оценяване: писмен изпит

Семестър: II

Седмичен хорариум: 2 л.

Статут на дисциплината: избираема

Методическо ръководство: Катедра „Философски и политически науки“, Философски факултет

Лектори: доц. д-р Силвия Кръстева

E-mail: silvia_kristeva@swu.bg

Анотация: Дисциплината История на българската философия цели да запознае студентите с развитието на философската мисъл в България.

Съдържание на учебната дисциплина: В учебното съдържание е включено реконструирането на философско-религиозната мисъл в българската мисловна традиция. Проследява се поетапният идеен генезис от 9-ти век до днес (Константин Философ, Търновска школа и др.); развитието на философските идеи по време на Възрождението. Преход от частните и партикулярни философски идеи към философската систематика. Представители: д-р Петър Берон и д-р Иван Селимински. Доминацията на идеалистичните философски възгледи (неокантианство, берклианство, както и особен интерес към философско-психологичния концепт на Вилхелм Вундт). Разпространение на „модерните идеалистически учения” – фройдиизъм, неохегелианство, интуитивизъм, прагматизъм.

ФИЛОСОФИЯ И СОЦИОЛОГИЯ НА ИЗКУСТВОТО

ECTS кредити: 4

Форма на оценяване: писмен изпит

Семестър: II

Седмичен хорариум: 2 л.

Статут на дисциплината: избираема

Методическо ръководство: Катедра „Философски и политически науки“, Философски факултет

Лектори: гл. ас. д-р Нина Илиева

E-mail: ninail@swu.bg

Анотация: Курсът представя основни идеи за произхода и природата на изкуството в неговото зараждане и социалните връзки в неговата операционализация.

Съдържание на учебната дисциплина: Особено значение се отдава на продуцирането, разпространението и консумацията на изкуството социално-исторически контекст. Тези дейност се приемат и са зависими от властовите практики в определено общество, особено т.нар. модерна и постмодерна култура.

ОСНОВНИ ИДЕИ НА ХРИСТИЯНСКАТА ФИЛОСОФИЯ

ECTS кредити: 4

Форма на оценяване: писмен изпит

Семестър: II

Седмичен хорариум: 2 л.

Статут на дисциплината: избираема

Методическо ръководство: Катедра „Философски и политически науки“, Философски факултет

Лектори: гл. ас. д-р Георги Величков

E-mail: velichkov_georgi@swu.bg

Анотация: В дисциплината „Основни идеи на християнската философия“ патристиката се представя като наука, която изследва живота, дейността, творчеството и християнския мироглед на светите отци и учители на Църквата до XIII век. Тя лежи в основата на православното богословие и наред със Свещеното Писание е основен извор на Православната вяра.

Съдържание на учебната дисциплина: Изучаването ѝ създава здрава основа за правилното възприемане и предаване на християнските догмати.

МИТ И СИМВОЛ

ECTS кредити: 3

Форма на оценяване: писмен изпит

Семестър: III

Седмичен хорариум: 2 л.

Статут на дисциплината: избираема

Методическо ръководство: Катедра „Философски и политически науки“, Философски факултет

Лектори: доц. д-р Антоанета Николова

E-mail: anikolova@swu.bg

Анотация: Обучението по учебната дисциплина е насочено към разкриване на философската специфика

на мита и символа и тяхното съотношение. Изучаването на мита и символа се осъществява в два плана: теоретически и практически.

Съдържание на учебната дисциплина: Теоретичният план е съсредоточен върху изучаване на основните теории за мита и символа, групирани в няколко основни групи: от гледна точка на философията, антропологията, психоаналитичния и трансперсоналния подход, структурализма и семиотиката. Към практическия план се отнася приложението на различните подходи към изучаване на конкретни митове и тяхната символика, при което се върви в двете посоки - както от мита към съдържащите се в него символи, така и от символа към митовете, в които е включен.

ФИЛОСОФИЯ НА ПСИХОАНАЛИЗАТА

ECTS кредити: 3

Форма на оценяване: писмен изпит

Семестър: III

Седмичен хорариум: 2 л.

Статут на дисциплината: избираема

Методическо ръководство: Катедра „Философски и политически науки“, Философски факултет

Лектори: доц. д-р Гергана Попова

E-mail: gerp@swu.bg

Анотация: В лекциите се засягат най-общите проблеми на психоанализата; Едипов комплекс, защитни механизми, форми на проява на несъзнателното. Отделено е място и на посткласическите теории, особено на теорията за дисонанса на Елиът Арансън и на теорията за емпатията на Шибутани.

Най-общо са засегнати и проблеми на наркоманията – специфика на отделните дроги, проява и влияния върху организма и психиката.

Съдържание на учебната дисциплина: В курса са включени: Общо теоретични проблеми в психологията на личността, класически вариант на психоанализата, Фройд, Теория за архетиповете, индивидуалната психология на Алфред Адлер, Неофройдизъм, Модерни теории, като очакваните резултати са да разширят знанията си в областта на генетиката и да оценят ролята и значението на разчитането на Генома за разбирането на патологичното и нормата.

ФИЛОСОФИЯ НА ЕЗИКА

ECTS кредити: 3

Форма на оценяване: писмен изпит

Семестър: III

Седмичен хорариум: 2 л.

Статут на дисциплината: избираема

Методическо ръководство: Катедра „Философски и политически науки“, Философски факултет

Лектор: доц. д-р Камен Лозев

E-mail: kamenlozev@swu.bg

Анотация: Целта на курса е студентът да формира задълбочени теоретични познания за състоянието и перспективите на това много актуално и динамично направление в съвременната философия. Учебният материал е представен на основата на подход, който отчита историческите етапи в развитието на идеите и доктрините в полето на философията на езика.

Съдържание на учебната дисциплина: Най-същественният акцент, и съответно най-голям брой предвидени лекции, се отнасят до съвременния етап в развитието на дисциплината. Подробно се разглеждат теориите на Фреге, Ръсел, Мур, Витгенщайн, Виенския кръг и Оксфордската школа на ежедневиия език с главен представител Джон Остин. Във всички лекции се обсъжда контекстът на Аналитичната философия, в рамките на която неизбежно се появяват и развиват различни лингвистични теории, но също така и по-широкият контекст на Съвременната философия, разбрана главно като философия на двадесети век и началото на двадесет и първи век. Курсът завършва с обобщение на проблемите и решенията в това ново изследователско поле и поглед напред към значението му в бъдеще.

ФИЛОСОФСКА И НАУЧНА РАЦИОНАЛНОСТ

ECTS кредити: 4

Форма на оценяване: писмен изпит

Семестър: IV

Седмичен хорариум: 2 л.

Статут на дисциплината: избираема

Методическо ръководство: Катедра „Философски и политически науки“, Философски факултет

Лектор: доц. д-р Георги Донеv

E-mail: donev@swu.bg

Анотация: Целта на курса е да запознае студентите с формите на философската и научната рационалност и тяхното отношение. За постигането на целта се експлицира генезиса на логическите структури на мисленето и техните научни интерпретации – модели. Основната теза е, че философската рационалност определя научната рационалност и нейната поливариантност.

Съдържание на учебната дисциплина: Понятието „философска рационалност“. Рационални структури („Разум“, „Съзнание“). Философски основания на парадоксите (Парменид, Зенон). Метафизичното мислене на Платон. Метафизична рационалност. Трансцендентална рационалност. Научната рационалност като форма на съзнанието. Рационалността на класическата наука. Граници на класическата рационалност. Рационалността на некласическата наука. Отношението класическа наука – некласическа наука. Метафизичен генезис на научната рационалност.

ФИЛОСОФСКИ ДИСКУРС

ECTS кредити: 4

Форма на оценяване: писмен изпит

Семестър: IV

Седмичен хорариум: 2 л.

Статут на дисциплината: избираема

Методическо ръководство: Катедра „Философски и политически науки“, Философски факултет

Лектор: ас. д-р Невена Крумова

E-mail: nevena_krumova@swu.bg

Анотация: Дисциплината цели на подготви студентите в разбирането и отговорността на тяхната бъдеща професия, както и да ги предизвика в мисията да философизират съвременния глобален свят.

Съдържание на учебната дисциплина: Философският дискурс представя на студентите развитието на идеите, свързани с целта и природата на философското знание. Философията (Метафизиката) е дефинитивен момент от европейското културно-историческо развитие, както и променя дискурса на философизиране в „духа“ и „живота“ на европейското общество.

ПРЕДОПРЕДЕЛЕНИЕТО В ДРЕВНИТЕ КУЛТУРИ

ECTS кредити: 4

Форма на оценяване: писмен изпит

Семестър: IV

Седмичен хорариум: 2 л.

Статут на дисциплината: избираема

Методическо ръководство: Катедра „Философски и политически науки“, Философски факултет

Лектор: доц. д-р Антоанета Николова

E-mail: anikolova@swu.bg

Анотация: Курсът има за цел да открие спецификата на типа мислене, свързано с гадателните практики. Той се съсредоточава върху особеностите на митологичното мислене и мисленето, присъщо на Изтока, в чиито рамки гадателните практики имат своята валидност. Основни принципи, по които този тип мислене разбира действителността, имащи отношение към проблема за гадаенето, са: единството на всичко съществуващо, динамичен характер на реалността, взаимосвързаност и взаимозависимост на всичко, принцип на синхроничността, единство на психологическите и физическите събития или на микро и макрокосмоса. Този тип мислене се разкрива като „другото“ на рационалното и логичното, но не

от гледна точка на неговата непълноценност или недоразвитост, а от гледна точка на принципа на допълнителността.

Съдържание на учебната дисциплина: Основно внимание се обръща на въпроса за предопределеността и свободната воля, който фактически възниква в рамките на разсъдъчното мислене. Акцентира се върху идеята, че докато разделящото и анализиращо разсъдъчно и логично мислене говори за същности, за отделни обособени единици на съществуващото, които са повече или по-малко неизменни, митологичното мислене говори за процеси, за аспекти на единното. От тази гледна точка светът се разглежда като гигантска трансформация, като огромна мутация, като вечна нетрайност и постоянна изменчивост, чиито мигновен рисунок може да бъде изписан чрез гадаенето.

В този смисъл се посочва връзката на гадателските практики с играта и се изясняват основните модели на изписване на реалността, задавани от тях.

Въпреки че курсът е насочен основно към типа мислене, присъщо на древността, важен акцент в него е и паралелът с постиженията и търсенията в съвременната естественонаучна мисъл по отношение на проблема за вероятностите и разкриването на динамичния характер на реалността. В тази връзка се разглеждат някои философски аспекти в теорията на относителността, информационната теория, квантовата механика, синергетиката, теориите за хаоса, фракталиите, вероятностите и пр.

БИБЛЕИСТИКА

ECTS кредити: 4

Форма на оценяване: писмен изпит

Семестър: IV

Седмичен хорариум: 2 л.

Статут на дисциплината: избираема

Методическо ръководство: Катедра „Философски и политически науки“, Философски факултет

Лектор: гл. ас. д-р Георги Величков

E-mail: velichkov_georgi@swu.bg

Анотация: Тълкувание на Свещеното Писание на Стария Завет и Новия е централна дисциплина в Библистиката. Тя цели правилното и задълбочено осветление на библейския текст и използва за това резултатите от въведителните науки в Библистиката (Въведение, Исагогика, Библейска археология, Библейско богословие, Библейски еврейски език и Херменевтика). Херменевтиката стои най-близо до екзегетиката и нейната теория на тълкуването. Тя дава познания в три области: ноематика – за смислите и техните форми, вкл. жанровете; евристика – метода на тълкуване; и профористика – форма за предаване на намерения смисъл. В Херменевтиката се обръща особено внимание върху литературната страна библейския текст. Придружава се от кратка история на тълкуването, която предлага положителните резултати в развитието на екзегетиката и посочва важни слабости и грешки в тълкувателния процес на изток и на запад.

Тълкуването на избрани текстове по масоретския текст и българския синодален превод на Библията има за задача да се даде образец за научно тълкуване с оглед на всестранно осветление на тълкуването място, което се поставя в неговия исторически, икономически, културен и религиозен контекст.

Съдържание на учебната дисциплина: Целта е студентите да овладеят основните принципи в тълкувателната работа и да могат да избягват привнасянето на чужди и свои мисли в текст, както и да извършват анализ на съдържащите се в него информация и идеи.

ФИЛОСОФИЯ НА ПОЛИТИКАТА

ECTS кредити: 4

Форма на оценяване: писмен изпит

Семестър: V

Седмичен хорариум: 2 л.

Статут на дисциплината: избираема

Методическо ръководство: Катедра „Философски и политически науки“, Философски факултет

Лектор: доц. дн Петя Пачкова

E-mail: pachkova@swu.bg

Анотация: Философия на политиката е избираема дисциплина за студентите от специалност „Философия“, ОКС „Бакалавър“. Целта на обучението по тази дисциплина е да се запознаят студентите с предмета и съдържанието на основните категории, разработвани в областта на философия на политиката, в това число с различията между философия на политиката и политология; да получат познание за политическите идеологии; да придобият умения за разпознаване на политическите идеологии в програмите на различни партии и в тяхната практическа политика.

Съдържание на учебната дисциплина: Учебният курс е съставен от два тематични кръга. В първия се разглеждат основните категории на философия на политиката (власт, насилие, политика, геополитика, свобода, справедливост). Във втория са представени основните политически идеологии.

ФЕНОМЕНОЛОГИЯ

ECTS кредити: 4

Форма на оценяване: писмен изпит

Семестър: V

Седмичен хорариум: 2 л.

Статут на дисциплината: избираема

Методическо ръководство: Катедра „Философски и политически науки“, Философски факултет

Лектор: гл. ас. д-р Атанаска Чолакова

E-mail: a_cholakova@swu.bg

Анотация: Курсът е предназначен за студенти в бакалавърска степен на специалност Философия и цели да запознае студентите с генезиса на феноменологията и феноменологичния метод.

Съдържание на учебната дисциплина: Съдържанието на дисциплината е разделено на два основни дяла: Предхусерлови концепти: феномен и ноумен при Кант; специфика на Хегеловата феноменология; феноменология на религиозното съзнание, феноменологичното естетическо съзнание при Едуард фон Хартман; Брентано и психологията от емпирично гледище, въвеждане на интенционалността на психическия феномен; Хусерл и идеята за феноменология; трансцендентална феноменология; Хайдегер, Алфред Шутц и социалната феноменология. В курсът общо се разглеждат екзистенциалните, културни и социални форми на човешкия опит и смисловото конструиране на човешкия свят.

ХЕРМЕНЕВТИКА

ECTS кредити: 4

Форма на оценяване: писмен изпит

Семестър: V

Седмичен хорариум: 2 л.

Статут на дисциплината: избираема

Методическо ръководство: Катедра „Философски и политически науки“, Философски факултет

Лектор: гл. ас. д-р Атанаска Чолакова

E-mail: a_cholakova@swu.bg

Анотация: Курсът е предназначен за студенти в бакалавърска степен на специалност Философия, които са бакалаври по други специалности. Курсът е включен в избираемата програма. Той е в тясна връзка с основните четения по гносеология, история на философията, антропология и съвременна философия. Херменевтиката може успешно да се разглежда историкофилософски и тематично.

Съдържание на учебната дисциплина: В настоящия курс е направен опит за съчетаването на двата подхода. За водещо начало е избрано историкофилософското, като концептуализацията на херменевтичната проблематика се тематизира посредством открояване на нейните водещи идеи в исторически план. Изкуството на тълкуването има дълга история – началото се слага в древногръцката философия, но същинската херменевтика започва с тълкуването на библейските текстове. После се ражда правната херменевтика. Методологизирането на херменевтиката като изкуство на тълкуването води до нейното чисто философско обособяване. Мощен стимул за развитието на херменевтичния подход дава бумът на филологията през XVIII и XIX век. По-късно се обособяват т. нар. науки за духа, които се превръщат в адекватно лоно за тематичното и методологично разгръщане на херменевтиката. В съвременната философия херменевтиката се представя не само като водещо направление, а и като едно

относително самостоятелно цялостно философстване. На негова основа се преосмисля цялата философска проблематика и като тип знание и комуникиране, и като тип екзистиране. Тук се включват преживяването, вчувстването, историзирането, питащото екзистиране, широкото поле на дискурсите, интенционалността, предразбирането. Херменевтичният кръг се обособява като тип екстратеоретична методологичност, на основата на която се търси максимална пълнота на смисъла. Тук се включват серия контексти и хоризонти, чиято употреба има не затварящ, а отварящ потенциал.

СРАВНИТЕЛНО РЕЛИГИОЗНАНИЕ

ECTS кредити: 4

Форма на оценяване: писмен изпит

Семестър: VI

Седмичен хорариум: 2 л.

Статут на дисциплината: избираема

Методическо ръководство: Катедра „Философски и политически науки“, Философски факултет

Лектор: доц. д-р Антоанета Николова

E-mail: anikolova@swu.bg

Анотация: Дисциплината е съсредоточена върху съпоставително изучаване на религиите от гледна точка на три основни параметри: 1. разбирането им за Бога, 2. разбирането им за човека и 3. разбирането им за природата, както и двупосочното отношение между всяка изводима от тези основни параметри двойка.

Съдържание на учебната дисциплина: Особено внимание се отделя върху изучаване на разбиранията за Висшата реалност, която може да не се означава непременно с термина Бог, както е в някои източни религии. От разбирането за Висшата реалност следва разбирането за характера на света, за структурата му и етапите в неговото развитие. Важен е въпросът за отношението между Висшата реалност и света. Значим е и проблемът за човека и неговото място спрямо света и Бога. В тази връзка се разглеждат различните религиозни разбираня за произхода на човека, за неговата структура, съдба, предназначение, за целта на живота му, за отвъдния свят, отношението му към природата, връзките със сакралното и пътищата към Бога.

ФИЛОСОФСКИ ОСНОВИ НА ДЕМОКРАЦИЯТА И ГРАЖДАНСКОТО ОБЩЕСТВО

ECTS кредити: 4

Форма на оценяване: писмен изпит

Семестър: VI

Седмичен хорариум: 2 л.

Статут на дисциплината: избираема

Методическо ръководство: Катедра „Философски и политически науки“, Философски факултет

Лектор: доц. дн Петя Пачкова

E-mail: pachkova@swu.bg

Анотация: Курсът предлага на студентите по Философия познания за основни аспекти на политическата система и по-конкретно тяхното философско осмисляне. Цел на курса е студентите да придобият представа за закономерностите, по които се развива политическата система на обществото; за приложението на философски категории като свобода, справедливост, закономерност, случайност и др. под. при нейното функциониране.

Съдържание на учебната дисциплина: След завършване на курса студентите трябва:

- да са придобили знания за основни характерни особености на демокрацията като политически режим; да са придобили умения да разграничават положителните и отрицателните страни на политическите режими по принцип, в това число и на демокрацията;

- да са наясно с възможностите на гражданското общество, за ролята на гражданите за развитие на демократичния политически режим.

ФИЛОСОФСКИЯТ ВОЛУНТАРИЗЪМ

ECTS кредити: 4

Форма на оценяване: писмен изпит

Семестър: VI

Седмичен хорариум: 2 л.

Статут на дисциплината: избираема

Методическо ръководство: Катедра „Философски и политически науки“, Философски факултет

Лектор: гл. ас. д-р Атанаска Чолакова

E-mail: a_cholakova@swu.bg

Анотация: Курсът обхваща 15 теми, разпределени в 30 академични часа. Те изграждат базисните познания върху историкофилософските концепти за волята. Целта е да задълбочат познанията на студентите в областта на философските идеи, свързани с различните концептуализации на волята в нейното предпсихологическо значение. В курса на обучение студентите се запознават с не толкова известни в България концепти за волята, както и проекциите на тези идеи в психоаналитичната теория.

Съдържание на учебната дисциплина: В лекциите се засягат най-общите проблеми на волунтаристичната философия от Средновековието до началото на XX век; релацията воля – разум, ирационализъм, философската концептуализация на несъзнаваното. Отделено е специално място за основните философски теории, извеждащи волята в нейната основополагаща интерпретация. Пример за това са: волунтаризма на Дънс Скот, чистата воля при Кант, волята като „праоснова“ при късния Шелинг, метафизика на волята при Артур Шопенхауер, воля за мощ при Фридрих Ницше, концептът за несъзнаваното на Едуард фон Хартман, волята за смърт при Филип Майнлендер и др. Терминологичният апарат включва понятия като: воля за живот, воля за смърт, свобода, несъзнавано, обективации, нагон към смъртта, етика, песимизъм, nihilизъм и т.н.